

Őexcellenciája

**Ursula von der Leyen asszony,
az Európai Bizottság elnöke**

Brüsszel

Tisztelt Elnök Asszony!

Ezúton szeretném tájékoztatni arról, hogy július 3-án levélben fordultam Klaus Werner Iohannis úrhoz, Románia elnökéhez, és Volodimir Olekszandrovics Zelenskij úrhoz, Ukrajna elnökéhez, melyben segítségüket kértem az északkelet-magyarországi folyók nagy mennyiségű szeméttel történő további szennyeződésének megelőzésében.

Amint arra mindkét partnerem figyelmét felhívtam, az elmúlt időszak esőzései nyomán megáradt Tisza és Szamos folyók Ukrajna és Románia felől – immár sokadszor – ismét nagy mennyiségű hulladékot sodortak át Magyarország területére. Ennek egy részét műanyag palackok teszik ki, melyek gyakran összefüggő, piszkos szőnyegként borítják a hazánkba érkező folyók felszínét.

A magyar hatóságok, illetve a Tisza és a Szamos mentén élők csalódottan vették tudomásul, hogy az ígéretek ellenére ismét szembesülniük kell ezzel a közegészségügyi és járványügyi szempontból veszélyes, a térség mindennapi életét zavaró, bármiféle halászati és turisztikai tevékenységet komolyan akadályozó, esztétikailag pedig visszataszító jelenséggel. A hulladék ráadásul súlyos hatással van a folyó élővilágára, mely a 2000. évi, rendkívüli károkat okozó romániai ciánszennyezés óta különösen érzékeny mindenféle környezeti változásra.

A visszatérő szennyeződések megelőzése érdekében Magyarország kormánya több alkalommal kérte Ukrajna és Románia hatóságainak segítségét, de azok részéről az együttműködési készség ismételt hangoztatását mindaddig vajmi kevés érdemi intézkedés és még kevesebb javulás követte. Úgy vélem, hogy ebben az államoknak éppúgy megvan a felelősségük, mint a lakosságnak. A szennyeződés legfőbb oka ugyanis az, hogy a lakosság a vízfolyások hullámterén rakja le válogatatlan kommunális hulladékát, melyet az árvizek magukkal ragadnak, és hazánkba szállítanak.

Magyar részről mindent megteszünk ugyan a folyók medrének megtisztításáért, de ezt a tavaly üzembe helyezett, nagy teljesítményű hulladékmentesítő rendszer segítségével sem tudjuk elérni, ha a határon túlról akadály nélkül – és egyre növekvő mennyiségben – ömlik a szemét. Árvíz esetén ráadásul a hulladék kiterül a hullámterre, így a rendszert le kell állítani, és csak utólagos gyűjtéssel lehet megtisztítani a területet.

A jelenleg levonulóban lévő árhullámot is beszámítva az idén eddig több mint háromezer köbméter szilárd hulladék érkezett a Tiszán és a Szamoson. A magyar hatóságok csak június 13. óta a Tiszáról 938 köbméter, a Szamosról pedig 846 köbméter vegyes uszadékot szedtek le. Ehhez adódik majd még az a várhatólag további több száz köbméternyi mennyiség, amelyet az árhullám elvonulása után, a part megtisztítása során fognak begyűjteni. Gépeink azonban már nem bírnak a rengeteg szeméttel, mely feltartóztathatatlan mennyiségben érkezik.

Kiábrándítóan tartom, hogy a Tisza hulladékkal való szennyezése a sokszori fogadkozás ellenére sem hagyott alább, és immár tartós fenyegetést jelent a folyó törékeny ökoszisztémájára. Úgy gondolom, ennek a visszatérő problémának a megoldása nem tűr további halasztást.

Román és ukrán partneremet ismét arra kértem, vessék latba befolyásukat annak érdekében, hogy a Tisza és a Szamos szeméttel való szennyezésének problémájára mielőbb megnyugtató megoldást találjunk. Úgy vélem, Románia és Ukrajna illetékeseinek határozott lépései (a hulladékot gyűjtő, hasznosító és lerakó infrastruktúra teljes körűvé tétele) és a lakosság együttműködése révén el lehetne érni, hogy a szennyeződések többé ne lepjék el a folyókat a vízszint minden komolyabb emelkedésénél.

Partnereimnek azt is jeleztem, hogy mind a három ország számára előnyös lenne, ha ez az európai normákhoz nem méltó jelenség a továbbiakban már nem károsítaná közös folyóink értékes vízi élővilágát, nem nehezítené meg a térség lakóinak életét, és nem vetne árnyékot – más területeken oly szoros – kapcsolatainkra.

Tisztelt Elnök Asszony!

Jól tudom, mennyire elkötelezett a fenntarthatóság, a környezetvédelem ügye iránt, és bízom abban, hogy a fentiekben vázolt, számunkra oly fontos probléma is felkelti érdeklődését. Nagyra értékelném, ha munkatársaival együtt figyelemmel kísérné, hogy milyen lépések történnek az újabb szennyezések megelőzésére.

Őszintén remélem, hogy az ez év őszére javasolt brüsszeli találkozónk során személyesen is alkalmunk lesz majd áttekinteni az Európai Unió környezeti fenntarthatósági tevékenységét, a „Green Deal” legfontosabb elemeit.

Kérem, fogadja őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 2020. július 03.

Áder János